

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ
ГРАДСКЕ БИБЛИОТЕКЕ
КАРЛО БИЈЕЛИЦКИ У СОМБОРУ
ЗА 2019. ГОДИНУ

Фебруар 2020. године

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ

ГРАДСКЕ БИБЛИОТЕКЕ КАРЛО БИЈЕЛИЦКИ У СОМБОРУ ЗА 2019. ГОДИНУ

Извештај о раду Градске библиотеке <i>Карло Бијелицки</i> у Сомбору за 2019. годину	3
Библиотечка статистика за 2019. годину	3
Чланови	3
Коришћење фондова и услуга	3
Фондови	4
Принављање грађе	4
Електронска обрада библиотечко-информационе грађе у Cobiss програму	5
Дигитализација грађе	6
Матично одељење	7
Научно одељење.....	8
Завичајно одељење.....	9
Позајмно одељење.....	10
Дечје одељење	12
Акредитовани семинари.....	15
Библиотекарско друштво србије.....	15
Конференције, стручно-научни скупови.....	16
Делатности и услуге.....	18
Издавачка делатност.....	18
Књижара	20
Књиговезница.....	21
Књиге на кућну адресу	21
Програмски садржаји	21
Манифестације	24

Сарадња са установама, удружењима и невладиним организацијама	25
Програми народних књижница и читаоница у селима	26
Одељење за опште послове.....	27
Финансирање текућих инвестиција и програма јавних радова.....	28
Управни и Надзорни одбор библиотеке.....	29
Синдикат	30

Извештај о раду Градске библиотеке Карло Бијелички у Сомбору за 2019. годину

Програме и пројекте библиотеке у 2019. години финансирао је оснивач средствима за основну делатност уз подршку *Министарства културе и информисања Републике Србије, Покрајинског секретаријата за културу јавно информисање и односе са верским заједницама АП Војводине и Националне службе за запошљавање*. Ове институције подржале су манифестације, послове дигитализације, набавку публикација и издавачку делатност.

Библиотечка статистика за 2019. годину

Чланови

У библиотеку се прошле године први пут учланио или је обновило своје чланство **5109** корисника, 3041 женског и 2068 мушког пола, односно 6% укупног становништва Сомбора. Предшколци, ученици основних и средњих школа чине заједно са студентском популацијом 56% укупног чланства. Поменути проценти добијени су посматрањем односа броја чланова и броја становника који је добијен последњим пописом становништва из 2011. године. Како се, нажалост, број житеља у Сомбору и околним селима (нарочито деце) последњих година драстично смањује, за претпоставити је да библиотечко чланство, као и увек, чини од 8 до 10% укупног становништва.

Право на потпуно бесплатно коришћење библиотечких фондова и услуга имала су деца предшколског узраста и ученици првог разреда основне школе, корисници социјалне помоћи те незапослени брачни парови и њихова деца.

Повлашћено чланство, уз симболично плаћање израде чланске карте, имали су старији од 65 година, незапослена лица, даваоци крви и особе са инвалидитетом и посебним потребама.

Коришћење фондова и услуга

У 2019. години читаоци су позајмили 58 566 књига (обрт фонда 0,2) и 556 примерака новина и часописа.

Статистика бележи 3067 посета библиотечким читаоницама и 56 интернет-сесије; 6676 посета програмима, промоцијама и радионицама које су организоване у библиотеци. Овај број обухвата и посете разних стручних и туристичких група. Важно је напоменути да је корисницима од пре пар година омогућен WiFi, бежична рачуарска локална мрежа, тако да је број интернет-сесија на корисничким лаптоп рачунарима и паметним телефонима далеко већи, али још није обухваћен библиотечком статистиком.

Аутоматизација позајмице библиотечко-информационе грађе на Позајмном одељењу за одрасле кориснике и Дечјем одељењу омогућила је читаоцима да од куће, помоћу рачунара, преко COBISS/OPAC-а, а у оквиру сервиса *Моја библиотека*,

резервишу или продуже позајмицу грађе. Било је 465 посета овог типа током којих је обављено 885 трансакција, резервација или продужења позајмице грађе.

Иначе, читаоци су могућност резервације наслова за које су били заинтересовани користили 3213 пута, а могућност продужења рока позајмице 7831 пут.

Међубиблиотечком позајмицом, за потребе одређених корисника, позајмљене су из других библиотека у Републици Србији **23** књиге. Сомборска библиотека је другим библиотекама у Србији дала на привремено коришћење из својих фондова **14** књига.

Регистровано је **15 096** посета интернет презентацијама библиотеке, од тога **12 881** посета сајту библиотеке (www.biblioso.org.rs) и **2215** посета интернет презентацији Дечјег одељења (www.biblionica.rs). Фејсбук странице библиотеке прати 3845 особа и Инстаграм 625 особа.

Фондови

На крају 2019. године библиотека располаже, по инвентару, књижним фондом у коме се налази **378 404** књиге (4 књ. по становнику): 285 428 на српском, 66 517 на мађарском и 26 459 књига на осталим језицима.

У фонду серијских публикација чувају се примерци и годишта **667** наслова часописа, новина, недељника и магазина на српском, мађарском, немачком и осталим језицима, који су обрађени у оквиру **6273** инвентарне јединице (годишта). У електронском каталогу сада се налазе 431 записа (наслова, сигнатуре) и 3 271 инвентарних јединица (годишта).

Фонд некњижне грађе чине 315 библиографских јединица електронске и некњижне грађе: 276 примерка CD/DVD-а, **22** штампане музикалије, нотне свеске, **17** примерака картографске грађе.

Принављање грађе

Књижни фонд увећан је током године за **4699** примерака књига. Средствима које су обезбедили оснивач и Покрајински секретаријат за културу купљено је 1078 књига; Министарство културе Републике Србије откупило је 1736 примерака нових наслова, а 1885 примерака поклонили су издавачи, аутори, грађани Сомбора и других места: Теза Лукић, Емина Поповић, Ивица Рајак, Ненад Стевовић из Ловћенца, Љубица Стојановић и Александар Станковић из Београда, Бобан и Сандра Ивезић (Друштво пријатеља Индије) и други. Вредан поклон преко 700 публикација (библиотечке грађе) донирала је Народна библиотека Србије. Вредан пажње је и новчани поклон Месне заједнице Бачки Моноштор намењен куповини књига за моношторски огранак.

Удружење слепи Сомбор поклонило је део своје збирке публикација на Брајевом писму, укупно 111 примерака. Овим је Библиотека направила важан искорак према новој корисничкој групи, нашим слабовидим суграђанима који читају Брајево писмо.

Фонд некњижне грађе увећан је за **12** CD-а и **8** примерака некњижне грађе (6 музикалија и 2 географске карте).

Библиотека је примала бројеве **43** наслова серијских публикација: 37 на српском, 1 на мађарском, 4 на хрватском, 1 на русинском; 3 за децу и 40 за одрасле читаоце.

	Куповина	Размена за Домете	Поклон
Новине	9		3
Часописи	3	11	17
Наша издања, часописи		1	

Библиотека је за све огранке (14) куповала по један примерак *Сомборских новина*; огранцима у Бачком Моноштору, Бачком Брегу и Светозару Милетићу КУД *Владимир Назор* из Сомбора поклонио је примерке *Мирољуба*, а примерке *Буњевачких новина*, *Тандрчка* и *Боцка* поклонио је Буњевачки информациони центар из Суботице.

Серијске публикације које у виду поклона стигну једном, или стижу спорадично, не обрађују се.

Електронска обрада библиотечко-информационе грађе у Cobiss програму

Сомборска Библиотека, заједно са још 223 библиотеке у систему, као пуноправна чланица Виртуелне библиотеке Србије (ВБС) и корисник програмске опреме Cobiss3, активно учествује у систему узајамне каталогизације COBIB. SR у којој се налази преко три милиона библиографских записа у бази: књига 2030663, чланака 1063927, часописа 77233, ЦД/ДВД-јева 18069.

У 2019. години на обради библиотечко-информационе грађе, у оквиру кооперативног онлајн библиографског система и сервиса Cobiss у централном сегменту Cobiss3/ Каталогизација, радило је пет библиотекара са лиценцом за узајамну каталогизацију, односно додатним привилегијама за обраду, креирање и уређивање библиографских и нормативних записа, преузимање библиографских записа из узајамног у локални електронски каталог, монографских и серијских публикација, интегративних и електронских извора из COBIB-а и различитих страних база података. Настављено је уношење у базу библиотечке грађе која се налазе у лисном каталогу (стари књижни фонд). У Cobiss систему ради библиотекар - информатичар са лиценцом за узајамну каталогизацију и посебним дозволама за приступ електронској бази у свим сегментима система, на нивоу одговорности администратора, за самостално управљање корисничким именима и привилегијама, одржавање, дефинисање, разрешавање локалних библиографских записа и ажурирање кодираних вредности за потребе локалне апликације базе ГБСО у оквиру програмске опреме Cobiss3. У оквиру локалних апликација велика пажња посвећена је уједначавању уноса и приказу локалних података који су намењени крајњим корисницима. Уједначеност је у великој мери обезбеђена форматом COMARC/H за податке о фонду.

Имплементацијом нормативне контроле личних имена у систему COBISS.SR. од априла 2019. године. омогућено је извођење поступака у раду са нормативним записима.

У сегменту COBISS3 / Позајмица на Дечјем и Одељењу за одрасле кориснике раде библиотекари са лиценцом и одговарајућим привилегијама у аутоматизованом поступку позајмице.

Члановима библиотеке омогућено је коришћење унапређеног окружења „*Моја библиотека*“. Уместо мрежног софтвера COBISS/OPAC од септембра 2019. године у систему Виртуелне библиотеке Србије (ВБС) користи се нова апликација COBISS+ која омогућава библиотекама и крајњим корисницима онлајн приступ у тражењу релевантних информација о расположивој библиотечко-информационој грађи у узајамној бази података COBIB, као и по локалним базама података COLIB.SR библиотека чланица COBISS система, нормативној датотеци од личних имена CONOR и ELINKS бази података о интернет линковима до електронских публикација.

На крају 2019. године у бази ГБСО укупно је креирано, допуњено и преузето из узајамне библиографске базе 98287 библиографских записа за све врсте публикација. Од тога су 16190 креираних и 82097 преузетих библиографских записа, односно 181662 библиографске јединице. У електронском каталогу Библиотеке налази се 3339 библиографских јединица серијских публикација и 354 библиографске јединице електронске и некњижне грађе.

Библиотека користи програмску опрему COBISS3 у свим сегментима библиотечко-информационог пословања.

COBISS3 едукација - курсеви одржани у НБС Србије

1. Радмила Лазаревић, Cobiss3/Каталогизација почетни.
2. Марија Чачић, Cobiss3/Фонд - Серијске публикације.

Дигитализација грађе

У on-line базу библиотеке, тренутно је смештено 3.870 дигитализованих бројева наслова завичајне периодике са припадајућим метаподатцима што је укупно 42.640 страница. Као и предходних, и ове године захваљујући ангажовању стручних и оспособљених лица по програмима Јавних радова Националне службе за запошљавање дигитална база је богатија за нове бројеве Сомборских новина, а у потпуности је обрађена колекција Годишњака Историјског друштва Бач-Бодршке жупаније и отпочет је рад на дигитализацији Дунатаја.

Настављена је и обрада OCR-ом дела Вељка Петровића, као припрема за објављивање треће књиге Сабраних дела Вељка Петровића.

Матично одељење

Градска библиотека „Карло Бијелички“ у Сомбору матична је библиотека Западнобачког округа у коме је регистровано још 66 библиотека и библиотечких јединица: јавне општинске, школске и специјалне библиотеке, библиотеке у предузећима општег типа. У Матичном одељењу запослен је један дипломирани библиотекар.

Каталошко-библиографска обрада библиотечко-информационе грађе и извора аутоматизована је у складу са стандардима у матичној библиотеци у Сомбору, у јавним општинским библиотекама у Апатину, Кули и Оџацима, као и у библиотекама Градског музеја у Сомбору и Основне школе „Жарко Зрењанин“ у Апатину.

Библиотеке у Сомбору и Кули чланице су система узајамне каталогизације COBISS3, док јавне библиотеке у Апатину и Оџацима, библиотеке Градског музеја у Сомбору и ОШ „Жарко Зрењанин“ у Апатину користе програм WINISIS. Неколико школских библиотека и библиотека Месне заједнице „Нова Црвенка“ користе у свом раду локалне програме који не одговарају сасвим стандардима струке.

Позајмица грађе и корисничка база аутоматизоване су у Градској библиотеци у Сомбору и Народној библиотеци у Кули.

Једино сомборска библиотека има уређену збирку старе и ретке грађе која је законски заштићена као културно добро и завичајну збирку организовану као засебно одељење у којем ради један дипломирани библиотекар.

У 2019. години регистрована је једна библиотека. Реч је о специјалној библиотеци Немачког удружења „Адам Беренц“ у Апатину. Овде, такође, имамо збирку од око 1500 примерка библиотечких јединица које би спадале у категорију старе и ретке грађе. Она, међутим, није још сређена нити је у потпуности процењена. Фонд библиотеке непрекидно се увећава.

Стручна помоћ пружена је шездесет три пута (у библиотечким просторијама, телефоном, мејлом), а надзор над стручним радом извршен је у петнаест библиотека:

1. Општа болница „Др Радивој Симоновић“ Сомбор
2. МЗ „Нова Црвенка“ Нова Црвенка
3. Народна библиотека Апатин, огранак у Купусини
4. ОШ „Јожеф Атила“, Купусина
5. Народна библиотека Апатин, огранак у Сонти
6. ОШ „Иван Горан Ковачић“, Сонта
7. Народна библиотека Апатин, огранак у Свилојеву
8. ОШ „Киш Ференц“, Свилојево
9. Народна библиотека Апатин, огранак у Пригревици
10. ОШ „Младост“, Пригревица
11. Гимназија и средња стручна школа, Апатин
12. ОШ „Жарко Зрењанин“, Апатин
13. Техничка школа с домом ученика, Апатин
14. Народна библиотека Кула, огранак у Липару
15. ОШ „Никола Тесла“, Липар

Прошле године је у читавом округу један кандидат полагао стручни испит. Реч је о Николи Илићу, библиотекару Народне библиотеке „Миодраг Борисављевић“ у Апатину. Колега Илић ради као библиотекар у огранку у Пригревици.

Организован је одлазак једног дела библиотекара сомборске библиотеке у Нови Сад ради похађања акредитованог семинара *Демократизација дигитализације у библиотекама*. За остале стручне раднике и библиотекаре јавних библиотека у Апатину и Кули, овај семинар организован је и у сомборској библиотеци. Неки библиотекарски стекли су потребних шест бодова у области сталног стручног усавршавања обучавајући се на курсевима за рад у COBISS-у.

У свим библиотекама у округу спроведена је *Анкета о библиотечком пословању у 2018. години*. Добијени подаци похрањени су у електронску базу *Мрежа библиотека Србије*. Матично одељење је редовно, примењујући методе библиотечке статистике, пратило рад свих одељења и огранака сомборске библиотеке. Уз учешће директора Библиотеке и представника локалне самоуправе, обишли су се стационирани огранци по селима. Огранак у Риђици већ је пресељен у просторије месне школе, а то ће се десити и са огранцима у неколико других села. Ове селидбе последица су смањења броја становника, нарочито деце школског узраста и покушаја локалних самоуправа да се школе и библиотеке у овим насељима не угасе.

Матично одељење је координисало набавку библиотечно-информационе грађе за сва одељења и огранке сомборске библиотеке.

Зорка Исаков, дипломирани библиотекар овог одељења, учествовала је у раду Секције за матичне библиотеке БДС-а, присуствовала је састанцима библиотекара матичних одељења у Библиотеци Матице српске и Народној библиотеци Србије; учествовала је у радионици посвећеној ревизијама библиотечких фондова у јавним библиотекама која је одржана у Народној библиотеци Србије. Такође, као и сваке године, посетила је са колегама Међународни сајам књига у Београду.

У 2019. години није било захтева за доделу стручних звања, тако да се Матична комисија која се бави овом тематиком није састајала.

Народне књижнице и читаонице Поред градских одељења, Библиотеку чине и стационирани огранци у четрнаест села на подручју града. И у 2019. години огранци су обављали своју делатност у промењеној организационој шеми. Седморо књижничара раде у по два огранка, а сваки од њих отворен је за кориснике три дана у недељи и прве суботе сваког другог месеца.

Научно одељење

Научно одељење чине Одељење за набавку и обраду библиотечно-информационе грађе и Одељење за стручну литературу и референсну збирку и периодику. Научно одељење представља центар стручне обраде библиотечно-информационе грађе. Запослени на овом одељењу вршили су каталожко-библиографску обраду свих врста библиотечно-информационе грађе која је даље дистрибуирана по одељењима. При обради су се поштовали законски прописи и међународни библиографски стандарди. Процес обраде је аутоматизован и обављају га запослени са одговарајућим лиценцама у систему узајамне

каталогизације COBISS. У складу са принципом отворености и доступности за кориснике сви библиографски записи су видљиви у локалном и узајамном електронском каталогу, а фондови лако претраживи преко апликација на рачунару и мобилном телефону.

Научно одељење у сарадњи са Матичном службом, која координира набавку, учествовало је у процесу набавке свих врста библиотечко-информационе грађе. Грађа је принављана путем поклона, куповине и размене. При одабиру библиотечко-информационе грађе водило се рачуна о потребама корисника и актуелности, уз континуирано праћење најновије издавачке продукције.

Библиотекари запослени на Научном одељењу омогућавали су коришћење фонда стручне књиге, легата, референсне збирке и периодике у читаоницама - Читаоници за научни рад и Лазиној Е-читаоници. Током 2019. године Читаонице су имале 2.306 посета корисника различитих категорија – студенти, пензионери, ученици основних и средњих школа, запослени и незапослени. Коришћено је 643 јединице библиотечко-информационе грађе из фонда Научног одељења. На захтев корисника вршена је међубиблиотечка позајмица свих врста библиотечко-информационе грађе. Из фонда наше библиотеке, а за потребе корисника других библиотека, позајмљено је 14 јединица библиотечко-информационе грађе. За потребе наших корисника позајмљено је 23 јединице библиотечко-информационе грађе из других библиотека и установа у Републици Србији.

ЕУТЕКА

Сомборска библиотека, као чланица мреже ЕУТЕКА, редовно добија и корисницима нуди актуелне публикације и информације о Европској унији и процесу приступања Србије европским интеграцијама. Пројекат *ЕУТЕКА - ЕУ у вашој библиотеци* спроводи се на иницијативу Делегације ЕУ у Републици Србији, Министарства културе и информисања, Канцеларије за европске интеграције и Народне библиотеке Србије. На Научном одељењу, у Лазиној Е-читаоници, налази се ЕУТЕКА полица са публикацијама и информативним материјалом о Европској унији, као и рачунар који је намењен претраживању званичних сајтова институција и организација повезаних са Европском унијом.

У оквиру ЕУ кутка 09. маја 2019. године одржана је радионица поводом Дана Европе у којој су учествовали ђаци Основне школе “Никола Вукићевић”. Задатак је био приближити деци млађег школског узраста појам Европске уније и њен значај.

Завичајно одељење

У 2019. години фонд Завичајног одељења приновљен је са 229 нових наслова, односно, 233 библиографске јединице, тако да на крају године, по инвентару, поседује 6349 публикација.

Библиотечка грађа, набављена путем обавезног примерка, куповине и поклона, електронски је обрађена и увршћена у фонд.

Настављен је рад на каталогизацији грађе из легата Мирослава Јосића Вишњића. Обрађено је укупно 700 публикација.

Марија Чачић, библиотекар на Завичајном одељењу, почетком године, учествовала је у организацији и вођењу Свечане академије поводом обележавања 160 година од оснивања Библиотеке.

У мају месецу присуствовала је презентацији првог званичног националног претраживача културног наслеђа Србије покренутог од стране Министарства културе и информисања РС, одржаној у Историјском архиву Новог Сада и Секцији за матичне библиотеке БДС-е, где се говорило о обради рукописне грађе, у Народној библиотеци Србије.

Осмислила је и организовала дводневне књижевне сусрете под називом „С нашим писцима“, јуна месеца, у згради Дечјег одељења. Ауторски портрет Мира Вуксановића и Саше Радојчића представљен је кроз њихов разговор са књижевним критичарем Милетом Аћимовићем Ивковим.

У Народној библиотеци Србије, 28. и 29. новембра, Марија Чачић похађала је курс „Употреба програмске опреме COBISS/Фонд – серијске публикације“.

Крајем године, издвојена је нова група старих књига над којима је потребно извршити техничке мере заштите. Предложене књиге налазе се у Библиотеци Матице српске и након увида у њихово физичко стање начињена је процена вредности послова конзервације и рестаурације. Као и ранијих година конкурисали смо за финансирање овог значајног пројекта од стране Министарства културе и информисања, започетог 2014. године. Радови на заштити 15 књига из претходне године, још увек су у току, те би, уколико добијемо средства, до краја текуће године 35 књига било спашено и заштићено од даљег пропадања.

Позајмно одељење

Позајмица библиотечке грађе је аутоматизована и онлајн доступна корисницима за претраживање од новембра 2008. године и на тај начин омогућила ефикаснији рад запослених и савременије библиотечке услуге намењене корисницима.

Библиотекари на Позајмном одељењу обављали су следеће послове:

- Редовно учлањивање грађања, задуживање и раздуживање библиотечке грађе, продужавање рока задржавања књига;
- Резервација библиотечке грађе. Одговарање на корисничке онлајн захтеве и резервације. Обавештавање телефоном путем о приспелој резервисаној грађи;
- Упознавање корисника библиотечких услуга са употребом каталога и претраживањем доступних електронских база и препоручивање њиховог коришћења;
- Колективни бесплатни упис чланова који су запослени у установама културе града Сомбора, Градској управи и Предшколској установи Вера Гуцуња.
- Праћење издавачке продукције и учешће у процесу избора наслова нових књига за набавку;
- Израда Опомена због невраћених књига;
- Припремање и одабир књига за корицење током свакодневног процеса рада;
- као и остале послове који омогућавају рад Одељења.

У 2019. години на Позајмном одељењу учлањен је 2.771 корисник, позајмљено 37.606 публикација, продужено задржавање за 7.326 књига и резервисано 3.074 истих.

Акција Милион књига за Србију

Градска библиотека „Карло Бијелицки“, крајем 2018. године, издвојила је значајан број књига са намером да се прикључи акцији *Милион књига за Србију* за опремљеније библиотеке, чији је организатор *Адлигат* из Београда, удружење за културу, уметност и међународну сарадњу.

Виктор Лазић, председник Удружења, био је у посети нашој библиотеци, 5. фебруара 2019. године и том приликом уручене су му прикупљене књиге. Он је обишао зграду библиотеке, њено позајмно, научно и завичајно одељење. Библиотеци и запосленима поклатио је неколико примерака своје ауторске књиге *Велика авантура*.

Библиотекарке Жана Гњатовић и Марија Чачић, кроз обилазак одељења, посебно су представиле вредну збирку старе и ретке књиге те најстарију књигу Библиотеке, Зборник Божидача Вуковића из 1538. године, периодичну библиотечку грађу, публикације наше издавачке делатности и легат Мирослава Јосића Вишњића. На обострано задовољство договорен је поновни сусрет уз иницијативу да се успостави и званична сарадња ове две институције културе.

Национални дан књиге

На Позајмном одељењу поводом националног дана књиге омогућен је попуст на чланарину који је био 50 посто.

Светски дан књиге и ауторских права

Светски дан књиге и ауторских права обележава се 23. априла сваке године на дан смрти два велика европска писца – Мигела де Сервантеса и Виљема Шекспира. Одлука о обележавању Светског дана књиге и ауторских права донета је на Генералној конференцији УНЕСКО-а одржаној у Паризу 1995. године и од тада се пригодно обележава.

Тим поводом, на улазу у Позајмно одељење издвојена су и изложена дела ова два аутора која библиотека поседује у свом фонду.

Ноћ књиге

Поводом манифестације *Ноћ књиге*, библиотека је у петак, 14. јуна, радила до 23 сата. Сви посетиоци су током вечери могли да разгледају фонд, одаберу и читају наслове који их интересују у просторијама одељења или у дворишту библиотеке, а у периоду од 19 до 23 сата годишња уписнина била је снижена за 50%. Градска библиотека располаже књижним фондом у коме се налази преко 370.000 књига, 281 173 на српском, 66 427 на мађарском и 26 105 књига на осталим језицима. Дела лепе

књижевности многих земаља и стручне књиге из науке, културе и уметности задовољавају различите потребе чланова, у чему им свесрдно помажу запослени библиотекари.

Чланци о нашој Библиотеци на Википедији

У Универзитетској библиотеци *Светозар Марковић* у Београду одржана је 5. и 6. децембра трећа и четврта додатна радионица у оквиру пројекта *Вики библиотекар*. На радионицама присуствовало је осам библиотекара из Ћићевца, Крушевца и Сомбора. Колеге из Универзитетске библиотеке Александра Поповић, Оја Кринуловић, Игор Живановић и Миле Стијеповић су помагале другим колегама током рада. Током радионица библиотекар са Одељења за одрасле кориснике Жана Ђатовић написала је и поставила два чланка о нашој Библиотеци: *Карло Бијелицки* и *Библиотечки огранци(Сомбор)*.

Дечје одељење

Сталне радионице на Дечјем одељењу Сомборске библиотеке везане су за значајне датуме, личности и теме. Уз пратњу васпитача, учитеља и наставника 65 радионица посетило је преко 1500 деце. Тематске радионице су едукативно-забавног карактера у зависности од теме и узраста одређене групе деце. **Сомбор-мој град, Фењер сликовнице, Животињско царство, Пут у свемир, Пет чула, Породица има корене, Дигитална књига, Читалиште**, наше су сталне радионице.

Уз организовање радионица, Библиотека бележи сталне групне посете предшколског и школског узраста. Успостављена је стална сарадња са Предшколском установом *Вера Гуцуња*, Канцеларијом за младе, основним школама, Педагошким факултетом. Библиотека сарађује и са другим сродним институцијама и удружењима за младе. Библиотекари Дечјег одељења реализовали су посете и радионице у сарадњи са школама и библиотечким огранцима у Бачком Моноштору и Кљајићеву. Боравећи у Библиотеци, деца упознају њен рад или се наменски организују часови и предавања. Водитељи радионица су запослени библиотекари Дечјег одељења.

Национални дан књиге 2019.

Национални дан књиге обележава се у Србији од 2013. године, на иницијативу Народне библиотеке Србије. Овај дан уједно је и рођендан наше националне библиотеке која је основана 28.2.1832. године и има задатак да чува наше културно наслеђе, српски језик и писмо као и да промовише културу, књиге и читање. Тим поводом библиотекари

Дечјег одељења одржали су радионицу у којој су учествовала деца четвртог разреда школе *Братство јединство*, учитељице Агице Видаковић Јовановић. Читали смо „Приче из витрине” Весне Видојевић Гајовић и осмислили насловну страну књиге.

Светски дан дечје књиге 2019.

На Дечјем одељењу Градске библиотеке, различитим активностима обележен је Светски дан дечје књиге. Деца, чланови студија *Винсент* са менторком Тањом Димитријевић, нацртала су школицу у дворишту Дечјег одељења Градске библиотеке. У уторак, 2. априла, организован је Дан отворених врата Дечјег одељења. У гостима су нам били стари и нови чланови, деца из предшколске установе *Бајка* и ученици другог разреда Основне школа *Иво Лола Рибар*. Они су у дворишту Библиотеке играли школицу, а у просторијама Дечјег одељења упознати су са начином рада библиотеке, читали смо приче и одговарали на загонетке. Свим старим и новим члановима Дечјег одељења уписнина је била снижена за 50%.

Дечја недеља 2019.

Радионице о Сомбору и промоције књига обележили су Дечју недељу. Слоган „ Да право свако - дете ужива лако” усмерили смо на поље читања, креативности, игре. Гостовања **Теодоре Зорић**, песникиње за децу из Сомбора и **Александре Михајловић** из Панчева („Софијине мудролије с Марком Краљевићем”), подстакла су децу да другачије размишљају, више маштају, па и читају. Радионицама о Сомбору желели смо да инспиришемо децу да што више уче о свом граду како би га и више волели. Преко 250 деце је учествовало на нашим програмима из скоро свих основних школа у граду, као и школе 22. *Октобар* из Бачког Моноштора. Циљ је био да у сваком детету пробудимо мало маште, креативности и жеље за читањем.

Гостовања дечјих писаца 2019.

На Дечјем одељењу библиотеке гостовао је **Стефан Тићми**, млади, надарени писац за децу из Лесковца. Њагов роман првенац „Ја сам Акико“, освојио је срца многих читалаца, не само деце. То је прича о необичној девојчици Акико, која помера границе, долази ниоткуда, тачније, улеће у срца људи и тамо заувек остаје. Прича о одрастању, љубави, прича за сва времена. Неки кажу, српски „Мали принц“.

Истакнути српски књижевник, **Дејан Алексић**, гостовао је на Дечјем одељењу Градске библиотеке *Карло Бијелицки*. Малишани су са одушевљењем дочекали песника чије књиге радо читају, а пишчева духовитост, позитивна енергија и машта закупили су пажњу наших најмлађих. Деца су се такмичила у „брзаличарству”, решавању загонетки и уживала слушајући живу реч песника Дејана Алексића.

Радозналост и пажњу малишана из школе *Аврам Мразовић* на Дечјем одељењу библиотеке побудила је и распламсала својим мултиталентом **Биљана Вујовић** – глумица, редитељ, професор, песникиња из Ниша. Риме пуне лепих порука, емотивно снажне и подстицајне пружиле су незабораван доживљај нашим основцима.

Летњи програм радионица *Више од читања*

И овог лета деца су своје слободно време током распуста провела смислено и креативно у нашој библиотеци.

Сваке среде током јула и августа реализовано је укупно десет радионица коју је посетило и у којима је активно учествовало око две стотине малишана узраста од три до тринаест година. Читали смо приче, разговарали, цртали, сецкали, лепили. Завирили смо у чудесни морски свет, научили како настају бисери, сладолед, путовали Индијом, упознали се с научним радом Силвије Ерл, сурфовали са Мајом Габеири..

Радионице су осмишљене да потпомогну развијању ликовних, реторичких и креативних вештина код деце.

Акција Бебитека - библиобата и библиосека

У сарадњи са компанијом *Метеор комерц* д.о.о из Сомбора и Општом болницом *Др Радивој Симоновић* реализовали смо акцију **Бебитека – библиобата и библиосека**. Почев од маја 2019. године, свакој прворођеној девојчици и сваком прворођеном дечаку у месецу даровали смо пакет који садржи три књиге за најмлађи узраст и играчку, а мајкама породичну чланску карту библиотеке *Карло Бијелицки* за годину дана. Акцију настављамо и у 2020. години.

Јубилеј у јубилеју – 70 година Дечјег одељења

У години јубилеја – 160 година од оснивања Градске библиотеке *Карло Бијелицки*, прославили смо и јубилеј – 70 година од оснивања Дечјег одељења у Сомбору.

Изложбом **Јубилеј у јубилеју – 70 година Дечјег одељења**, на десет паноа испраћен је развој библиотекарства за најмлађе, са којом је Градска библиотека *Карло Бијелицки*, заокружила годину јубилеја – 160 година свог постојања.

Сви наши програми у протеклој години јубилеја, акција Бебитека, истраживање које смо спровели, промоција установе на различитим нивоима, допринели су и да се број чланова значајно повећа. Циљ нам и јесте да од што више малишана направимо читаоце. У 2019. години на Дечјем одељењу уписано је 1364 деце.

Акредитовани семинари (програми сталног стручног усавршавања)

Од 2014. године сви стручни радници у библиотечно-информационој делатности обавезни су да током године сакупе најмање шест бодова похађајући акредитоване семинаре који су намењени сталном стручном усавршавању. Сви библиотекари, књижничари и виши књижничари испунили су овај услов и у 2019. години.

1. **Демократизација дигитализације у библиотекама** (Александра Тртовац, Наташа Дакић и Јелена Андоновски, Универзитетска библиотека „Светозар Марковић“, Београд) (Иња Фирањ, Дејан Подлипец, Наташа Плавшић, Анђелија Пругинић, Софија Козлина, Маја Влајнић, Бранислава Опачић, Марина Брња, Жана Ђатовић, Страхиња Косановић, Јелена Бачи, Верица Сладојевић, Зорка Исаков, Франсоаз Молнар, Весна Трифуновић, Јосип Елгец, Пана Фрај, Аница Пријић, Ана Галић, Адриен Галић, Горан Малбаша).

Похађање COBISS курсева такође се бодује као похађање акредитованих семинара. Њих су похађале Марија Чачић и Радмила Лазаревић.

Библиотекарско друштво србије

Подружница Западнобачког округа БДС је почетком 2019. године реактивирана. На скупштини подружнице, одржаној 22. фебруара 2019. године, једногласно су изабрани председник, секретар и делегати подружнице. За председника подружнице изабрана је Анђелија Пругинић (Градска библиотека „Карло Бијелицки“ Сомбор), за секретара подружнице изабрана је Марина Брња (Градска библиотека „Карло Бијелицки“ Сомбор), док су за делегате за скупштину БДС-а изабране Наташа Плавшић (Градска библиотека „Карло Бијелицки“ Сомбор), Биљана Златковић (Народна библиотека „Бранко Радичевић“ Озаци) и Бранка Вејин (Библиотека „Миодраг Борисављевић“ Апатин).

Подружница је у 2019. години имала 47 регистрованих чланова (19 чланова из Градске библиотеке „Карло Бијелицки“ Сомбор, 8 чланова из Народне библиотеке „Бранко Радичевић“ Озаци, 9 чланова из Библиотеке „Миодраг Борисављевић“ Апатин и 11 чланова из Народне библиотеке Кула).

Чланови подружнице Западнобачког округа учествовали су у раду Друштва у току године на следећим скуповима:

- Скупштина БДС одржана 25. фебруара 2019. године у Амфитеатру Народне библиотеке Србије у Београду.
- Изборна скупштина БДС одржана 15. маја 2019. године у Амфитеатру Народне библиотеке Србије у Београду.

- Форум БДС са темом „Статус Библиотекарског друштва Србије као репрезентативног удружења у култури” одржан 5. марта у оквиру 9. Стручно-научног скупа „Дани библиотека и библиотекара” на Међународном сајму књига у Новом Саду.
- Форум БДС са темом „Мотивација библиотекара” одржан 25. новембра 2019. године у Народној библиотеци „Јован Поповић” у Кикинди.
- XVI конференција БДС са темом „Мале библиотеке у великом дијалогу за промене” одржана 12. и 13. децембра у Амфитеатру Народне библиотеке Србије у Београду.
- Састанак секције за матичне библиотеке БДС са темом „Обрада рукописа у ПФ НБС између традиције и стандарда” одржан 30. маја 2019. године у Народној библиотеци Србије у Београду.
- Чланови подружнице присуствовали су и традиционалним манифестацијама као што су Међународни салон књига у Новом Саду и Међународни сајам књига у Београду.

Чланови подружнице неформално су се окупили 26. децембра 2019. године у сали Дечјег одељења Градске библиотеке „Карло Бијелички” у Сомбору, где су уз дружење присуствовали свечаном отварању изложбе „Јубилеј у јубилеју – 70 година Дечјег одељења”.

Конференције, стручно-научни скупови

Библионет 2019.

13. стручно-научни скуп Библионет, који организује Заједница матичних библиотека Србије, одржан је 4., 5. и 6. септембра у Вршцу. Скуп је одржан под покровитељством Министарства културе и информисања, Покрајинског секретаријата за културу, јавно информисање и односе са верским заједницама и Града Вршца. Тема овогодишњег стручно-научног скупа била је *Електронска грађа и извори у библиотекама*.

Нове технологије свеприсутне су у свакодневном животу, што је условило нужност прилагођавања културе, а посебно писане речи, развоју информационог друштва и порасту броја електронских информација. Библиотеке се морају приближити оку и уху савременог човека, због чега је овогодишња тема Библионета од изузетног значаја, јер показује у ком степену су библиотеке у Србији успеле да ухвате корак са временом.

Током трајања Библионета уручена је награда "Ђура Даничић" за 2018. годину, која се традиционално додељује за целокупни допринос појединца развоју библиотекарства и културе Србије. Овогодишњи добитници награде су директор Градске библиотеке у Новом Саду Драган Којић, начелник центра за узајамну каталогизацију Републике Србије у Народној библиотеци Србије Милорад Вучковић, и заменица управника Библиотеке Матице Српске Новка Шокица Шуваковић.

Гости и учесници су сем радног дела скупа, посетили Градску библиотеку у Вршцу и присуствовали отварању изложбе „Културно наслеђе кроз објектив старих вршачких фотографа“, затим Градску кућу и родну кућу Јована Стерије Поповића уз пратњу локалног водича.

Последњег дана скупа следио је обилазак Владичанског двора и његове библиотеке, Градског музеја, Катедрале и Николајевске цркве. Следио је одлазак до манастира Месић и винског подрума у селу Гудурица.

На овогодишњем *Библионету* из наше Библиотеке присуствовали су Наташа Туркић, директорица, Наташа Плавшић, виши дипломирани библиотекар, Жана Ђатовић, дипломирани библиотекар и Дејан Подлипец, дизајнер.

XVI конференција БДС

XVI конференција Библиотекарског друштва Србије одржана је 12. и 13. децембра у Народној библиотеци Србије у Београду. Овогодишња тема конференције била је *Мале библиотеке у великом дијалогу за промене*. Шеснаеста по реду конференција Библиотекарског друштва Србије настојала је да отвори простор за дијалог о темама које се, пре свега, тичу малих или мањих библиотека, како би се пажња стручне јавности посветила овом бројном и разноликом сегменту библиотечко-информационе делатности. Под малим библиотекама подразумевао се широки спектар установа и организација библиотечко-информационе делатности које до сада нису биле у фокусу конференција БДС: библиотеке са једним запосленим, специјалне библиотеке и библиотечко-информациони центри, библиотеке високошколских и научно-истраживачких институција, јавне библиотеке (мање градске и општинске библиотеке), школске библиотеке, итд. На овогодишњој конференцији БДС из сомборске библиотеке присутвовали су виши дипломирани библиотекар Наташа Плавшић и дипломирани библиотекари Радмила Лазаревић и Жана Ђатовић.

Београдски сајам књига

По традицији, и 2019. године, 25. октобра библиотекари су посетили Међународни сајам књига у Београду (Иња Фирањ, Марина Брња, Наташа Плавшић, Зорка Исаков, Марија Чачић, Јелена Бачи, Жана Ђатовић, Дејан Подлипец, Маја Влајнић и Верица Сладојевић). Том приликом библиотекари су посетили и изложбу о уметничком раду Марине Абрамовић у Музеју савремене уметности.

За време посете сајму обишли су штандове домаћих и страних издавача и упознали се са најновијом продукцијом, а присуствовали су и пригодним програмима које су припремили Библиотекатрско друштво Србије, разни издавачи и струковна удружења.

Издавачка делатност

Издавачка делатност Градске библиотеке *Карло Бијелички* у Сомбору заузела је значајно место у пословању Библиотеке и у 2019. години. Број новообјављених наслова је значајан и показатељ је доброг пословања.

У сарадњи са УГ *Норма* објављене су две књиге Милана Степановића *Битка код Сенте: слика славне историје* и *У том Сомбору: град у призми столећа*.

У едицији Сомборског књижевног фестивала објављена је 4. књига, збирка прича *Млад си да се прославиш* Милоша Петрика. Збирка прича *Млад си да се прославиш* комбинује краће и дуже приповедне форме, играјући на граници класичне кратке приче и флеш фикције, дајући пажњу овим облицима који су, иако све присутнији у савременој домаћој продукцији, и даље недовољно видљиви. Настављајући се на жанрове фантастике, научне фантастике, трилера и крими прозе из свог првенца, аутор помера границе ових жанрова комбинујући их са референцама из популарне културе, критичким освртима на савремено друштво, и опорим коментарима данашњег свега. Идући ка ефектном завршетку сваког појединачног текста, али и рукописа као целине, аутор се враћа традицији усменог приповедања које је у сржи кратких прозних форми, нарочито у причама које се ослањају на ефектне и упечатљиве дијалогске секвенце који додатно активира читалачку пажњу.

Збирка прича *Главном улицом Душана Савића*, објављена је у октобру. ...*Нове Савићеве приче дају се у погледу наративног проседа највећим делом сврстати у две групе – у групу фантастичних и групу психолошко-реалистичних наративних остварења кратке форме, врло захтевног, типавог прозног жанра који не трпи нити омашке сувишности нити омашке недоречености, у чему се срећно срећу приповедачка инвенција овог писца и његово спонтано осећање форме... / На трагу Кафке и Чехова, Марко Паовица.*

Објављене су збирке поезије *Сто сонета светлости* Николе Кривокуће, за децу *Женидба принца Борисава Трајковића* и *Свирала и Чарнојевићи* аутора Стојана Бербера, објављена у Библиотеци *Венац Лазе Костића*.

У едицији *Голуб*, која подразумева издавање прве књиге аутора до 40 година, објављена је збирка поезије *Прима фуриа* Марине Радовановић.

Књига *Споменици Сомбора* аутора Симе Јанчића, у ширем смислу речи обухвата све врсте јавних споменика у урбаном простору града, посвећених значајним историјским догађајима, познатим личностима, палим борцима, војницима, жртвама ратова, верска обележја, здања старе архитектуре, куће знаменитих Сомобраца, скулптуре, војничка гробља и сва остала спомен-обележја, подигнута за меморију и историју града. Сличне споменичке документације град Сомбор, до сад, није имао. Због тога, се указала потреба да се напише монографија с топографским прегледом и описом свих до сад подигнутих, уклоњених или порушених споменика на територији града, у временском периоду од 243 године, од првог из 1774. до 2018. године, за које постоје писани, или материјални трагови.

У сарадњи са УГ *Урбани Шокци* објављена је књига (музикалије) *Шокци и бећарци* Марије Шеремешкић и Милице Лерић.

Часопис за културу Домети

Часописе за културу „Домети” уредили су Саша Радојчић, Тамара Бабић и Бранислав Живановић, док је главни уредник књижевник Драган Бабић.

Часопис за културу Домети, пролеће-лето, 2019. година, двоброј 176-177

У рубрици **Датум** налази се одломак *Дечја памет* из необјављеног романа *Модра ријека* заборавана Слободан Тишме, прича Јегермајстер Дарка Тушевљаковића. У рубрици се налази по шест песама Саше Радојчића: *Гуслај богињо гуслај, Као из оне песме, Нити, Манифест, Несаница, Саборна песма*; Николе Вујчића: *Светлост, Одлазак, У мрежи речи, Звук, Разговор, Ишчекивање*; Петра Матовића: *Узмицање, Сусрет, Новембар, Трпача, Стремљења, Распеће* и Катарине Митровић: *Мишел Уелбек, Мехур, Ко те јебе, Епитаф, Илузије, Трпљење*.

У рубрици **Реч** објављене су приче *Талијанске свеске*, аутор Марко Погачар и Одломак из новог романа Срђана В. Тешина *Моје*.

У рубрици **Споне** објављена је приповетка Идит Вортон, *Поље части* (превео Ото Олтвањи). Идит Вортон је написала приповетку „Поље части” („The Field of Honor”) током Првог светског рата, крајем 1915. године, али је она остала скривена међу њеним рукописима све до пре неколико година, када ју је открила Алис Кели, истраживач и теоретичар књижевности са Оксфордског универзитета, и објавила у часопису *Times Literary Supplement* (6. новембар 2015, стр. 15–16). *Претходни договор* одломак из романа *iPhisck 10* Виктор Пелјевина (превод: Наталија Ненезић).

У рубрици **Есеј** објављен је есеј Маријане Јовелић *Жудња слепог миша који виси стрмоглавце: Како пљунути из пркоса, с’ обе ноге на земљи, а не по нужди гравитације* о новијој поезији Звонка Карановића.

У рубрици **Темат**: рокенрол и књижевност коју је приредила Тамара Бабић, објављен је текст Зорана Пауновића, *Боб Дилан: шездесете*, песме у циклусу *White riot* Драгана Бошковића, рад Бојане Вујин, „*Боемска рапсодија*“: *Аутентичност рок текста и постмодернизам* и Ане Марије Грбић: *Неколико речи о идентитету: албум Одбрана и последњи дани*.

У рубрици **Вредновања** објављене су радови: Андреа Гомбош, *Први пут о вештицама* (Марија Шаровић: *Вештица, културно-историјски контекст*, Београд: Институт за књижевност и уметност, 2018), Бранко Ђурчић, *Тихи језик лудила* (Саманта Швоблин: *Седам празних кућа*, Нови Сад: Агора, 2019), Нађа Павлица, *Узбудљиве провокације Лејле Слимани* (Лејла Слимани: *Успавај ме*, Београд: Воока, 2017; У врту људождера, Београд: Воока, 2019), Александра Малишић, *није све у снази* (Наоми Алдерман: *Снага*, Београд: Воока, 2017) и Милан Завиша, *Танке границе заммишљених живота: Фест 2018*.

Часопис за културу Домети, јесен-зима, 2019. година, двоброј 178-179

У рубрици **Темат** који је посвећен књижевници Вирџинији Вулф, који је приредио Драган Бабић. Објављен је аутобиографски оглед *Вирџиније Вулф да ли сам сноб?* који је написала зарад окупљања Клуба мемоариста, и прича *Госпођа Даловеј у улици Бонд*, све у

преводу Марка Гилмора. Рад Софије Немет *Даловејеви у причи*. Рад Бојане Аћимовић *Блумсбери – место рођења Вирџиније Вулф*, доноси преглед развоја и активности групе енглеских, интелектуалаца и уметника познате под именом „Блумсбери”, чији је истакнути припадник била и Вирџинија Вулф. Текст Милана Завише *Слобода филмске адаптације Орланда као основа његовог књижевног значења – Вирџинија Вулф у очима Сали Потер*, рад Ане Јованоски *Освајање Слободе: сифражеткиње и Вирџинија Вулф*, који описује друштвено-историјску окосницу развоја феминистичког покрета и мисли у Британији рефлектованих на живот и стваралаштво Вирџиније Вулф, као и њен лични допринос и подршку идеји са освртом на њен опус; објављена је и *Селективна библиографија Вирџиније Вулф на српском и хрватском језику* коју је урадио Драган Бабић.

У рубрици *Реч* налази се прича *Пут црне осмице* аутора Ивана Антића, две песме *Југ и Успаванка*, аутора Дариа Кунштек Узелца, прича Љубомира Кораћевића *Штојер*, прича Миљана Милановића *Лудило у двоје*, прича Рефик Личине *Кумрије*, текст *Лас Палмас, престоница океана* Станислава Кракова (Крагујевац, 1895 – Сен Жилијен, 1968) који је објављен у дневним новинама „Време”, 2. марта 1931, који је приредио и белешку написао Мирко Демић.

У рубрици *Споне* налазе се приче *Угристи* Андреја Блатника, превод са словеначког: Иван Антић; три приче Младена Савића, превод са немачког језика Душан Савић.

У рубрици *Есеј* налази се текст Тихомира Петровића под називом *Радоје Домановић*.

У рубрици *Датум* налази се текст Јане Алексић *Discordia concors или видови модерног метафизичког песништва* (неколике опсервације поводом поеме „Обраћање анђелу” Саше Радојчића).

У рубрици *Вредновања* објављене су критике Бранка Ђурчића *Прозирно време*, Зорана Симића *Медуза се и даље смеје*, Душана Савића *Какофонија балканске трагедије*.

У рубрици Чин објављени су текстови Милана Завише *БИТЕФ 2019: MAD WORLD* и Зорана Р. Поповића *Позоришна читања: две драме Тање Шљивар*.

Књижара

Књижара је отворена у новембру 2016. Године. У својој понуди књижара има издавачку продукцију наше библиотеке – монографске публикације и часопис Домети, као и сувенире. У комисионој продаји доступна су издања тринаест већих издавачких кућа из Србије. Књижара нуди и услуге читавања електронских докумената, штампања, фотокопирања и корицења.

Наташа Плавшић, виши дипломирани библиотекар на Одељењу за набавку и обраду библиотечко-информационе грађе обављала је послове везане за делатност трговине – комуницирање са комитентима (издавачима), набавку, пријем и задужење робе са пратећим документима, састављање пријемно-евиденционих листова комисионе робе, унос артикала и продајне вредности у фискалну касу, одјаву продате комисионе робе, нивелацију цена, попис и поврат робе, састављање спискова допуне наслова, вођење Фејсбук стране књижаре и продају наших издања.

Књиговезница

Бавећи се пословима из делокруга заштите библиотечко-информационе грађе, запослени у књиговезници су укоричили 1282 примерка књига (47 за Економску школу у Сомбору), 34 свеске новина и часописа, 1 (једну) школску матичну књигу, 4 (четири) повеље и 2 (две) фасцикле за постере.

У књиговезници се фотокопира библиотечко-информациона грађа и библиотечка административна документација, књиговезничарке су велик део 2019. године провеле радећи у књижари која се налази у приземљу библиотечке зграде. Такође, биле су ангажоване на пословима годишњег инвентара и на дистрибуцији библиотечких издања, књига и часописа *Домети*.

Књиге на кућну адресу

Библиотечка услуга, покренута 2017. године, намењена је особама старије животне доби, особама које су слабије покретне или непокретним лицима. Осим ношења књига на кућну адресу грађана, књиге се носе и у Геронтолошки центар Сомбор.

Програмски садржаји

Библиотека је током 2019. године организовала књижевне вечери, изложбе, трибине и предавања, и различите акције намењене промовисању библиотеке и њених услуга.

Јубилеј – 160 година од оснивања Градске библиотеке

Градска библиотека „Карло Бијелицки“ свечаном академијом у Народном позоришту обележила је 160 година постојања, 25. јануара 2019. године. Присутнима су се обратили Данијела Ванушић, помоћник министра за културу за област културног наслеђа, Драгана Милошевић, покрајинска секретарка за културу, академик Миро Вуксановић, Ласло Блашковић, управник Народне библиотеке Србије и Наташа Туркић, директорица ГБКБ. Овом приликом премијерно је приказан документарни филм, који је снимљен поводом овог значајног јубилеја. У години јубилеја издата је и *Прва књига сабраних дела Вељка Петровића*. Друга књига из ове едиције предата је у штампу.

На Дечјем одељењу у сусрет јубилеју реализовано је неколико радионица за децу. Разговарали смо о историји града Сомбора, историји Библиотеке и креирали обележиваче за књиге. Најинтересантнији обележивачи су одштампани и поклоњени гостима на свечаној академији.

Сваког месеца, у години јубилеја, библиотека је наградила највреднијег и најсавеснијег читаоца. Награђени су: Ева Панић, Мирјана Маширевић, Кристијан Зец,

Магдалена Љубинковић, Марина Сунток и Милица Ивковић, Стево Гаљен, Ерика Ацић и Никола Бунчић, Францишка Козодеровић, Радош Милановић и Дејан Шимурда.

Изложба *Јубилеј у јубилеју – 70 година Дечјег одељења*, ауторке Анђелије Пругинић, отворена је 26. децембра. На отварању изложбе говорили су Наташа Туркић, директорица, Анђелија Пругинић, ауторка и Дејан Подлипец, дизајнер. Почетком 1949. године у Библиотеци сомборској почеле су припреме за отварање Пионирског одељења. У томе помажу све масовне организације и културно просветне установе обезбеђивањем књижног фонда од 300 књига. Пионирско одељење је отворено 21. новембра 1949. године у склопу Позајмног одељења.

Промоције:

У марту месецу организована је промоција књиге прича *Dreaming* Данијеле Милосављевић. Роман *Свако полуди на свој начин* Стефана Чапаликуа, писца, публицисте и познатог драматурга из Албаније, представљен је 25. марта, а *Гласом писана историја* Драгослава Симића, новинара, представљена је на Дечјем одељењу 29. марта.

Збирка песама младог сомборца Далибора Томасовића *Onism*, добитника награде *Млади Дис*, представљена је 17. априла. Збирка *Onism* је објављена у едицији *Токови*, Градске библиотеке "Владислав Петковић Дис" у Чачку, која од 1979. објављује песничке првенце младих аутора који добијају награду *Млади Дис*.

Поводом светског дана књиге, 23. априла, за своје читаоце, приредили смо промоцију књиге Светислава Басаре *Атлас псеудомитологије* (Службени гласник, 2018).

У свечаној сали Скупштине града, 19. маја, одржана је промоција књиге, из наше издавачке продукције, *Блог ти помогао* Душка П. Секулића. Мултимедијално предавање и представљање књиге *Жене чекају* Мирјане Мариншек Николић одржано је 20. маја 2019. године. Промоција збирке поезије и кратких прича *Љуби ме* и романа *Станица Балкан Снежане* Ћосић одржана је у *Café des Arts* у Сомбору, 29. маја.

Књижевни сусрети под називом „С нашим писцима“ одржани су у сали Дечјег одељења Градске библиотеке „Карло Бијелицки“, 12. и 14. јуна. Прво вече, у среду, 12. јуна, било је посвећено стваралаштву, протканом сомборским темама, академика Мира Вуксановића, књижевника, некадашњег управника Градске библиотеке „Карло Бијелицки“, Библиотеке Матице српске и садашњег управника Библиотеке САНУ, поводом изласка његове књиге *Насамо с Миланом Коњовићем*. Друге вечери, у петак, 14. јуна, представљен је ауторски портрет **Саше Радојчића**, песника, књижевног критичара, есејисте, преводиоца и професора филозофије уметности на Факултету ликовних уметности у Београду и овогодишњег добитника награде „Венац Лазе Костића“. Разговор са гостима, водио је **Милета Аћимовић Ивков**, књижевни критичар из Београда.

Фототипско издање најлепше ћириличне књиге *Мирослављево јеванђеље* представљено је, уз пројекцију истоименог филма, сомборској публици, 17. септембра. О самом Мирослављевом јеванђељу, његовом значају, вредности и историјату говорили су **Вељко Топаловић**, приређивач и **Радмило Мулић**, књижар.

Збирка прича нашег суграђанина **Чедомира Јаничића** *Et in arcadia ego*, коју је Градска библиотека објавила 2018. године, представљена је 26. септембра.

Обичаји, вјеровања и свакодневни живот Срба на Кордуну (објављена у издању Удружења Крајишника Панчево, 2019) књига Миле Боснића представљена је 8. октобра, у сали Дечјег одељења Градске библиотеке, у оквиру програма наступили су чланови КУД Вук Караџић из Чонопље. О књизи су говорили доц. др Милош Петровић и Миле Боснић, аутор, а домаћин вечери била је Наташа Туркић, директорица ГБКБ.

У октобру представљена су два нова издања Градске библиотеке **Огледи и критике** и **Главном улицом**. Књига **Огледи и критике** професора Тихомира Петровића, представљена је у среду, 16. октобра. Књига обухвата записе који су настајали током три и по деценије. Махом су то радови публиковани у дневној штампи и часописима или изговорени којим поводом. Збирка прича **Главном улицом** Душана Савића представљена је у понедељак, 28. октобра.

На крају месеца октобра представљена је књиге **Живот са Идијотима**, Ненада Марјановића – др Фрица, члана некадашње панк рок групе КУД ИДИЈОТИ.

У новембру, представљени су романи **Крвави Божјић** Владимира Ђорђевића, **Перссон** (Лагуна, 2019) младог писца Николе Лекића и на књижевној вечери са **Љиљаном Шарац**, ауторка је представила романе са историјском тематиком *Опет сам те сањао*, *Где сам то погрешила?* и *Зид тајни* и два романа *Старија* и *Старији*, који говоре о породици, пријатељству и љубави.

Збирка песама за децу **Женидба принца** (ГБКБ, 2019) Борисава Трајковића представљена је 6. децембра. О књизи су говорили проф. др Тихомир Петровић, рецензент књиге, књижевник Давид Кеџман Дако и аутор. Домаћин вечери била је Наташа Туркић, директорица библиотеке. Песме из збирке читали су Милица Буловић Селихар и Стрибор Перић, чланови драмске секције Сомборског едукативног центра. У музичком делу програма наступили су ученици музичке школе „Петар Коњовић“: Милан Грујичић, хармоника, класа Милица Малиџан, Марко Брдар, хармоника, класа Милица Малиџан, Немања Вукичевић, хармоника, класа Никола Малиџан, дуо: Ирина Николић и Душан Ненадић (глас и гитара), класе Ана Ненадић и Александра Спасојевић и Стефан Иветић, виолина, класа Јована Марковић.

Викенд роман Марка Поповића представљен је 12. децембра, о књизи су говорили: Мирела Ђукановић, Дарио Кунштек Узелац и Марко Поповић, одломке из романа читала је Дијана Сабо, ученица Гимназије *Вељко Петровић*, а домаћин вечери била је Наташа Туркић.

Ауторки Марини Радовановић, победници на конкурс за прву књигу, у Градској библиотеци је уручена награда **Голуб**. Овом приликом представљена је збирка песама **Prima furia**.

У сарадњи са Издавачком кућом „Зетна“ из Сенте организована је промоција књиге „Цезар“ Марије Вашађи. Са ауторком о књизи су говорили књижевници Иштван Беседеш, Саболч Деме и Јожеф Вилхелм, књижевник и професор историје, домаћин вечери. У оквиру програма приказане су фотографије Јаноша Штока и наступиле су Дора Галац, Кристина Ковач и Лаура Сладек, ученице Гимназије „Вељко Петровић“. Програм је одржан на мађарском језику.

Манифестације

Поводом Дана Града Сомбора и 110. годишњице настанка песме *Santa Maria della Salute* Лазе Костића у сали Градске библиотеке отворена је изложба ***Тад моја вила преда ме грану...*** у организацији Градске библиотеке „Карло Бијелицки“ и удружења грађана „Норма“, под покровитељством Града Сомбора. На отварању изложбе говорили су др Наташа Гојковић, Наташа Туркић, директорка Библиотеке и Милан Степановић, аутор изложбе. Исти дан уручене су награде победницима на литерарном конкурс за средњошколце „Љубав Лазе и Ленке“. Своје радове прочитали су Јован Перић и Урош Делић, ученици II разреда Гимназије "Вељко Петровић".

Сомборски књижевни фестивал

Четврти **Сомборски књижевни фестивал** одржан је 10. и 11. маја у организацији Градске библиотеке „Карло Бијелицки“ и уз подршку Скупштине општине Сомбор, Културног центра „Лаза Костић“ и Покрајинског секретаријата за културу, јавно информисање и односе са верским заједницама. У петак, 10. маја, уприличено је свечано отварање на којем су се публици обратили Наташа Туркић, директорка Библиотеке, и уредништво Фестивала, Тамара и Драган Бабић. Гости фестивала били су: Марко Погачар, Бојана Стојановић Пантовић, Драган Бошковић, Владислав Бајц, Љубица Арсић и Михајло Пантић. Милош Петрик са збирком ***Млад си да се прославиш***, добитник је награде на конкурс за другу књигу, који се расписује у оквиру фестивала.

Дан Лазе Костића

Књижевна манифестација **Дан Лазе Костића**, посвећена најкарактеристичнијем песнику српског романтизма и најлепшој љубавној песми Санта Мариа дела Салуте, одржана је по седми пут у понедељак, 3. јуна 2019. године. Жири песничке повеље *Венац Лазе Костића*, у саставу Предраг Богдановић Ци, Стојан Бербер и Горан Малбаша, донео је одлуку да ове године *Венац Лазе Костића* припадне **Саши Радојчићу**. У оквиру манифестације истог дана, у 18 сати, у сали Дечјег одељења, представљен је роман Љиљане Пакић ***Све љубави Лазара Костића***.

Подунавски Дан Јаноша Херцега

Манифестација *Подунавски дан Јаноша Херцега* одржана је 1. октобра 2019. године у Градској библиотеци *Карло Бијелицки* под покровитељством града Сомбора.

Књижевну награду *Херцег Јанош Рожи Јодал*, за трајно животно дело, уручили су Наташа Туркић, директорица Градске библиотеке *Карло Бијелицки* и Јожеф Фекете, председник жирија. Награда је уметничко дело академског вајара **Петера**

Мраковића, бронзана статуета коју су излили **Миладин и Страхуња Ђаковић**, добротвори награде из ЗР *Пеле* из Сивца. У наставку програма представљена је нова књига Роже Јодал *Az éjszaka megérintése (Додир ноћи)*. У програму су учествовали Јódal Rózsа, Virág Gábor, директор издавачког завода "Форум", Losonc-Kelemen Emese, уредница књиге, Sinkovits Péter, књижевник и члан жирија за награду Херцег Јанош, Vasаgyi Mária, књижевница и члан жирија за награду Херцег Јанош и Fekete J. József, књижевник и председник жирија за награду Херцег Јанош.

Сарадња са установама, удружењима и невладиним организацијама

Клуб љубитеља стрипова

У сарадњи са **Клубом љубитеља стрипова** организовани су следећи програми: представљање књиге Боре Отића *Шором средом, дваред*, 13. фебруара. Градска библиотека је учествовала у организацији 4. сомборског интернационалног фестивала стрипа и фантастике који је одржан од 17. до 19. маја. Организована је изложба радова, на Дечјем одељењу, насталих на радионицама *Мала школа стрипа*, представљен је историјски стрип, 10. октобра, о Другом српском устанку *Ево мене, ето вас* аутора Борислава Корице, Владимира Мереника и Бошка Љубојевића кога је илустровао Горан Ђукић Горски. У среду, 27. новембра представљени су стрип интеграл *Шрафко*, аутора Душана Дуде Вукојева и *Нинџа*, аутора Миодрага Микице Ивановића. Новогодишњи сајам стрипова одржан је 30. децембра на Дечјем одељењу Градске библиотеке.

Уметнички студио Сомбор

Полазници Уметничког студија учествовали су на радионици *Сомбор - мој град*, коју је на Дечјем одељењу организовала Градска библиотека *Карло Бијелички*, 10. октобра. Тема за цртање били су мотиви Сомбора и све оно што чини Сомбор препознатљивим.

Зимска изложба слика чланова Уметничког студија Сомбор отворена је у петак, 20. децембра, на Дечјем одељењу Градске библиотеке *Карло Бијелички*. Изложено је укупно 65 уметничких дела, рађених различитим техникама, на слободну тему.

Центар за индивидуални развој и унапређење друштва – ПСИХОЗОН

У сарадњи са *Центаром за индивидуални развој и унапређење друштва* организовано је предавање *Детињство из угла регресотерапије*, 13. децембра, у сали Градске библиотеке.

Студенти – пракса

Пракса студената Педагошког факултета у Сомбору, реализована је у пролећном и јесењем семестру. Студенти, смера библиотекар-информатичар, у склопу своје наставе долазили су на Позајмно одељење, Научно и Дечје одељење и запослени су их укључивали у рад.

Салу Градске библиотеке на Дечјем одељењу за пригодне догађаје користили су УГ *Урбани Шокци* програм поводом дана хрватске културе, УГ *Буњевачки медија центар*, фондација *Виварта Лила* – вокално музички фестивал *Ноте пријатељства*, *Инфостуд...*

Програми народних књижница и читаоница у селима

Програм *Јаззбука* одржан је у библиотекама у Кљајићеву, Чонопљи, Бачком Моноштору, Станишићу и Стапару. Јаззбука је комбинација концерта и предавања о историјату цеза и цезу уопште, са циљем приближавања музичких идеја и структура садржаним у њему публици, уводећи је у богатство које ова врста музике носи у себи.

Алекса Шантић

Одржано је **8** (осам) радионица за децу.

Бездан

Приређене су **4** (четири) изложбе.

Бачки Моноштор

Одржана су **2** (два) предавања, **1** (један) концерт, **1** (радионица)

Кљајићево

Одржани су: **1** (једана) радионица и **1** (један) концерт.

Светозар Милетић

Одржане су **2** (две) радионице за децу.

Станишић

Одржане су **2** (две) радионице за децу.

Стапар

Одржане су **3** (три) радионице за децу.

Телечка

Одржано је **11** (једанаест) радионица за децу. Приређене су **4** (четири) изложбе.

Чонопља

Одржани су **1** (једна) радионица и **1** (један) концерт.

Секретар установе

На основу Закона о раду („Сл.гл. РС“ бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017-одлука УС, 113/2017 и 95/2018- аутентично тумачење), Закона о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору („Сл.гл. РС“ бр. 68/2015, 81/201 одлука УС и 95/2018), Посебног колективног уговора за установе културе чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе („Сл. Гласник 10/15, 8/2018 и 106/18) и Одлуке о максималном броју запослених у систему јавног сектора града Сомбора за 2017. годину („Сл. лист града Сомбора“ бр. 8/2017 и 23/2018), током 2019. године спроведен је нови поступак рационализације где је престао радни однос следећим лицима: Гордана Вучан, Роберт Колетар, Ангела Визи, Драгица Кнежевић Рајо. Горана Копоран је споразумно прекинула радни однос.

Нека од наведених лица (Драгица Кнежевић Рајо, Роберт Колетар и Ангела Визи) су покренула судски поступак пред Основним судом у Сомбору, те је у току процес у коме је библиотека у својству туженог, те смо у сарадњи са оснивачем ангажовали адвоката Петра Мијановића као нашег заступника у наведеној ствари.

Са важећом изменом Статута Градске библиотеке „Карло Бијелицки“ („Службени лист Града Сомбора бр. 2/2019) током 2019. године усклађени су поједини правилници: Правилник о стицању и расподели сопствених прихода, Правилник о накнадама трошкова и примањима запослених у ГБКБ, Правилник о повреди радне дисциплине и дисциплинског поступка у ГБКБ, а донет је нови Правилник о награди ЈаношХерцег и Правилник о коришћењу службеног возила.

Током 2019. године спроведено је 6 поступака јавних набавки мале вредности у складу са важећим прописима и планом јавних набавки, као и 53 набавке на које се закон не примењује.

Служба рачуноводства

У оквиру Одељења за опште послове у 2019. години у служби рачуноводства су обављени следећи послови:

- вођење пословних књига и састављање периодичних годишњих финансијских извештаја
- припрема финансијског плана за 2020. Годину
- месечни обрачуни плата и осталих обрачуна накнада везаних за радни однос
- евиденција присуства запослених на раду
- требовање рачуна, праћење извршења буџета
- израда калкулација и осталих налога везаних за комисиону продају и продају наших издања у књижари
- вођење благајне и благајничког пословања, путних налога и налога за коришћење службеног аутомобила
- рад у ЕСПП систему Управе за трезор
- вођење књиговодства основних средстава
- евиденција и обрачун пореза на додату вредност
- непосредно организовање годишњег пописа имовине

- контрола и ликвидација свих докумената и пословних књига које се воде у рачуноводству
- праћење прописа како би се обезбедила законитост у пословању
- сви остали послови на основу одлука органа управљања и налога директора

Финансирање текућих инвестиција и програма јавних радова

Уз средства оснивача Библиотека је у конкурсима у државним институцијама и фондацијама обезбедила средства за даље уређење и опремање Библиотеке и послове дигитализације кроз програме Јавних радова.

- Национална служба за запошљавање 447.192,60 динара *Пројекат јавни радови ЗАВИЧАЈНИ ПОРТАЛ*
- Град Сомбор – буџет 100.000,00 динара *Часопис за културу дoмети*
- Град Сомбор – буџет 100.000,00 динара *Подунавски дани Јаноша Херцeга*
- Град Сомбор – буџет 120.000,00 динара *Дан Лазе Костића*
- Град Сомбор – буџет 150.000,00 динара *Сомборски књижевни фестивал*
- Покрајински секретаријат за културу и јавно информисање и односе са верским заједницама 100.000,00 динара *Дoмети*
- Министарство културе и информисања 150.000,00 динара *Дoмети*
- Покрајински секретаријат за културу и јавно информисање и односе са верским заједницама 40.000,00 динара *Суфинансирање матичне делатности*
- Покрајински секретаријат за културу и јавно информисање и односе са верским заједницама 21.200,00 динара *Набавка књига и других публикација за јавне општинске и градске библиотеке у АП ВОЈВОДИНИ у 2018.години.*
- Покрајински секретаријат за културу и јавно информисање и односе са верским заједницама 100.000,00 динара *Сомборски књижевни фестивал*
- Министарство културе и информисања 584.000,00 динара *Заштита дела раритетних књига Градске библиотеке „Карло Бијелицки“ у Сомбору*
- Покрајински секретаријат за културу и јавно информисање и односе са верским заједницама 100.000,00 динара *Дигитализација завичајне периодике*

Управни и Надзорни одбор библиотеке

У протеклој 2019. години на седницама Управног и Надзорног одбора Библиотеке разматрана су важна питања, и донете су значајне одлуке:

Управни одбор Градске библиотеке „Карло Бијелицки“

- Усвајање предлога измене и допуне Статута Градске библиотеке „Карло Бијелицки“ Сомбор;
- Одлука о покретању поступка рационализације у Градској библиотеци „Карло Бијелицки“ Сомбор;
- Усвајање чланарине Градске библиотеке „Карло Бијелицки“ за 2019. годину;
- Усвајање Плана јавних набавки Градске библиотеке „Карло Бијелицки“ Сомбор за 2019. годину;
- Разматрање и усвајање извештаја о раду Библиотеке за 2018. годину;
- Разматрање и усвајање финансијског извештаја и финансијских показатеља Библиотеке за 2018. годину;
- Разматрање и усвајање Извештаја о извршеном попису Централне комисије за 2018. годину;
- Усвајање измене плана јавних набавки за 2019. годину;
- Усвајање предлога Програма рада Градске библиотеке „Карло Бијелицки“ Сомбор за 2020.годину;
- Оставка члана УО Илоне Пелт, те именоване Аурете Мазалице;
- Усклађивање правилника са допуном Статута Градске библиотеке „Карло Бијелицки“ број 2/2019: Правилник о стицању и расподели сопствених прихода, Правилник о повреди радне дисциплине и дисциплинског поступка у ГБКБ, Правилник о накнадама трошкова и примањима запослених у ГБКБ.
- Усвајање Правилника о награди Јанош Херцег и Правилника о коришћењу службеног возила;
- Сагласност на Одлуку о утврђивању цене за комерцијално изнајмљивање сале за промоције;
- Одлука о формирању комисија за попис финансијске, нефинансијске имовине и централне комисије.

Надзорни одбор Градске библиотеке „Карло Бијелицки“

- Разматрање и усвајање извештаја о раду Библиотеке за 2018.годину;
- Разматрање и усвајање финансијског извештаја и финансијских показатеља Библиотеке за 2018. годину,
- Усвајање Извештаја о извршеном попису са предлогом решења Централне комисије Градске библиотеке „Карло Бијелицки“ Сомбор за 2018.годину,
- Извештавање Надзорног одбора о спроведеним јавним набавкама у 2018. години;
- Разрешење члана НО из реда запослених Горане Копоран и именоване Франсоаз Молнар;
- Састављање извештаја о раду НО за 2019. годину и достављање оснивачу.

Синдикат

Синдикати јавних служби заједнички су заступали интересе о побољшању материјалног, економског и друштвеног положаја запослених у институцијама културе.

Редовна седница Извршног одбора НСЈСВ одржана је фебруара 2019. године у Сомбору, у просторијама НСЈСВ, у којима је одржана и седница Председништва НСЈСВ, новембра 2019. године на којима је присуствовала Верица Сладојевић, као члан. На седницама су анализирани досадашње активности синдиката, закони и колективни уговори. Усвојен је завршни рачун НСЈСВ за 2018. годину и донет план активности за наредни период.

Градска библиотека „Карло Бијелицки“ Сомбор
Наташа Туркић, директорица

